

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Διαδρομές στην πόλη μου»

Συγγραφή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΟΙΡΑΣ

Εφαρμογή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΟΙΡΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ:

Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Διαδρομές στην πόλη μου

Εφαρμογή σεναρίου

Παναγιώτης Μοίρας

Δημιουργία σεναρίου

Παναγιώτης Μοίρας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική γλώσσα

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Σχολική Μονάδα

6^ο Δημοτικό Σχολείο Νίκαιας

Χρονολογία

Από 16-10-2012 έως 19-10-2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

2^η ενότητα του α΄ τεύχους της Γλώσσας της Ε΄ Δημοτικού, *Παν μέτρον άριστον*

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Ιστορία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Μαθηματικά

Εικαστικά

Γεωγραφία

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Εκπαιδευτικές εκδρομές

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 8 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

Εκτός σχολείου: γειτονιά.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Ύπαρξη ικανού αριθμού Η/Υ εφοδιασμένων με τα απαραίτητα λογισμικά και σύνδεση με το διαδίκτυο.
- ύπαρξη βιντεοπροβολέα.
- εξοικείωση των μαθητών με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.
- εξοικείωση των μαθητών με την πλοήγηση στο Διαδίκτυο.
- εξοικείωση των μαθητών με βασικές λειτουργίες των Windows (άνοιγμα φακέλου, αρχείου, αποθήκευση, εκτύπωση κλπ.).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτης Μοίρας, Διαδρομές στην πόλη μου, Νεοελληνική Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού, 2012.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο το οποίο πραγματεύεται το διδακτικό σενάριο «Διαδρομές στην πόλη μου» είναι η γνωριμία των μαθητών με την ευρύτερη περιοχή του σχολείου τους και η χρήση του κατευθυντικού λόγου για τη σύνταξη κατάλληλων οδηγιών. Περιλαμβάνει συστηματικά οργανωμένες δραστηριότητες που θα βοηθήσουν τους μαθητές του Σχολείου να επιλύσουν την προβληματική κατάσταση που παρουσιάζεται.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα παιδιά κινούνται το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα της καθημερινότητάς τους μέσα στα όρια της γειτονιάς ή της περιοχής του σχολείου τους. Ο χώρος τούς είναι οικείος και αναμένεται να δείξουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αυτόν. Η γνώση του ευρύτερου χώρου του σχολείου θα βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ευκολότερα το περιβάλλον των ηλεκτρονικών χαρτών στο οποίο θα εισαχθούν, να προσανατολιστούν και να συντάξουν με τις σειρά τους τις κατάλληλες οδηγίες προσανατολισμού.

Αντιπροσωπεία από κάποιο Δήμο της Κύπρου που αποτελείται από εκπαιδευτικούς, τοπικούς φορείς και μαθητές ταξιδεύει στον τόπο των μαθητών για

να επισκεφτεί την πόλη και τα σχολεία του αδελφοποιημένου Δήμου. Οι μαθητές του σχολείου θα πρέπει να οργανώσουν τη μετάβαση και να καθοδηγήσουν την πορεία των επισκεπτών από τον τόπο διαμονής τους στο σχολείο δια μέσου αξιόλογων σημείων ενδιαφέροντος της περιοχής. Είναι ευνόητο ότι το διδακτικό σενάριο επιδέχεται αλλαγές όταν δημιουργείται πρόβλημα, ανάλογα με τα δεδομένα που επικρατούν στο σχολείο που θα εφαρμοστεί. Έτσι, η «κυπριακή αντιπροσωπεία» μπορεί να αντικατασταθεί από την επίσκεψη προσώπων που σχετίζονται με τις δράσεις του σχολείου εφαρμογής (βιβλιοθήκη, περιβαλλοντικά προγράμματα, e-twinning κλπ.).

Επίσης, είναι ευνόητο ότι ο εκπαιδευτικός που θα εφαρμόσει το διδακτικό σενάριο θα επιλέξει τον τόπο διαμονής των επισκεπτών πάνω στον χάρτη ανάλογα με την απόσταση που θέλει να καλύψουν οι επισκέπτες μέχρι το σχολείο του, ανάλογα με τους χώρους ενδιαφέροντος που επιθυμεί να επισκεφτούν, αλλά και ανάλογα με το μέσο που θα προβλέψει στο σενάριο να χρησιμοποιήσουν οι επισκέπτες.

Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι το διδακτικό σενάριο προσφέρει τις δυνατότητες της βιωματικής προσέγγισης της γνώσης, της σύνδεσης με διάφορα γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος, του «ανοίγματος» του σχολείου προς την τοπική και την ευρύτερη κοινωνία και του περιβαλλοντικού και τεχνολογικού γραμματισμού.

Το σενάριο βασίζεται θεωρητικά στις αρχές της οικοδομιστικής προσέγγισης της γνώσης και στις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρήσεις του Vygotsky. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη δόμηση της γνώσης μέσα από ευχάριστες και δημιουργικές δραστηριότητες. Εφαρμόζεται το μοντέλο της καθοδηγούμενης διερεύνησης σύμφωνα με το οποίο οι μαθητές ακολουθώντας τις υποδείξεις των Φύλλων Εργασίας εμπλέκονται σε διερευνητικές δραστηριότητες, οι οποίες δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.

Οι μαθητές εργάζονται στην αίθουσα των Η/Υ χωρισμένοι σε πέντε ομάδες των 3-4 ατόμων, και η αίθουσα είναι διαμορφωμένη έτσι (τραπέζια εργασίας στο κέντρο και πάγκοι με Η/Υ περιμετρικά της αίθουσας), ώστε να εξυπηρετεί τόσο την

εργασία στην ολομέλεια (εισηγήσεις, συζητήσεις, προβολές) όσο και την εργασία σε ομάδες (με τη χρήση ή όχι των Η/Υ).

Κατά τη διδασκαλία του σεναρίου εφαρμόζεται η καθοδηγούμενη ανακάλυψη. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι υποστηρικτικός και καθοδηγητικός. Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ερωτήσεις, τη συζήτηση, προβληματισμούς, Φύλλα Δραστηριοτήτων και δραστηριότητες με τη χρήση των ΤΠΕ, προκειμένου να καθοδηγήσει τους μαθητές να ανακαλύψουν τη γνώση. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών και η μάθηση που επιτυγχάνεται είναι ουσιαστική και όχι μηχανική.

Κατά τον προγραμματισμό της εφαρμογής του διδακτικού σεναρίου αποφασίστηκε από τον εκπαιδευτικό να γίνουν κάποιες αλλαγές στο αρχικό σενάριο, έτσι ώστε να προσαρμοστούν οι στόχοι με τις ανάγκες της τάξης. Για αυτόν τον λόγο αφαιρέθηκαν από την εφαρμογή του σεναρίου οι στόχοι του αρχικού σεναρίου:

- να διαμορφώνουν το κείμενο μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με στόχο να επικοινωνήσουν με τους αποδέκτες του με σαφήνεια και πληρότητα·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση του λογισμικού Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (σύνταξη μηνύματος, επισύναψη αρχείου) με στόχο να επικοινωνήσουν με τους αποδέκτες του με σαφήνεια και πληρότητα·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση του λογισμικού Ηλεκτρονικού Σημειωματάρου·
- να εξοικειωθούν παίζοντας με τη χρήση του λογισμικού Παρουσιάσεων (εισαγωγή εικόνας, drag & drop, πλαίσιο κειμένου) αναπαριστώντας τη γειτονιά τους·
- να τραβούν και να εισάγουν ψηφιακές φωτογραφίες στον Η/Υ, να ενσωματώνουν ψηφιακές φωτογραφίες σε λογισμικά.

Παράλληλα, κρίθηκε περισσότερο απαραίτητο οι μαθητές να εστιάσουν στο αντικείμενο της Γλώσσας παρά να επεκταθούν και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα. Έτσι δεν υλοποιήθηκαν διαθεματικές δραστηριότητες που αφορούσαν άλλα

διδασκτικά αντικείμενα, όπως η Γεωγραφία, τα Μαθηματικά ή η Τοπική Ιστορία. Επίσης δεν υλοποιήθηκαν κάποιες δραστηριότητες, όπως το «Παιχνίδι» στο τέλος του σεναρίου ή όπως οι «Διαδρομές με τα Μέσα Συγκοινωνίας» και οι «Βιβλιοθήκες», είτε επειδή ο στόχος που εξυπηρετούσαν είχε ήδη επιτευχθεί από προηγούμενες δραστηριότητες, είτε επειδή υπήρχε ανάγκη για εξοικονόμηση χρόνου.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να γνωρίσουν την ευρύτερη περιοχή του σχολείου τους μέσα από την «ανάγνωση» ηλεκτρονικών χαρτών και τη δυνατότητα μετακίνησής τους στην πόλη τους·
- να γνωρίσουν σημαντικά σημεία πολιτισμού και άλλα αξιοθέατα της περιοχής τους και να μπορούν να μετακινηθούν με αφετηρία το σχολείο τους από και προς αυτά·
- να κατανοήσουν τη δυνατότητα άντλησης πληροφορίας από πολλαπλές πηγές, όπως είναι τα διάφορα είδη χαρτών (ηλεκτρονικοί, πολιτικοί, γεωφυσικοί, ιστορικοί) και οι φωτογραφίες (ψηφιακές, δορυφορικές κ.ά.) και να καλλιεργήσουν την κριτική τους ικανότητα, ώστε να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις πληροφορίες·
- να αναπτύξουν την ικανότητα συνεργασίας και αλληλεπίδρασης με τους συμμαθητές τους, αλλά και με φορείς της πόλης τους·
- να αναπτύξουν δεξιότητες αποτελεσματικής χρήσης αριθμών και μαθηματικών εννοιών στην καθημερινή ζωή.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να κατανοήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους των οδηγιών προσανατολισμού μέσα από ανακαλυπτικές δραστηριότητες στην προσπάθειά τους να επιλύσουν μια προβληματική κατάσταση·
- να προχωρούν σε συγκρίσεις μεταξύ κειμένων, να αποκωδικοποιούν και να απομονώνουν τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους των οδηγιών·
- να παράγουν κείμενο που περιλαμβάνει σαφείς οδηγίες προσανατολισμού·
- να καταστούν ικανοί να αρθρώνουν κατευθυντικό λόγο διατυπώνοντας με ακρίβεια οδηγίες προσανατολισμού·
- να επιλέγουν και να κρατούν σημειώσεις που θα φανούν σημαντικές και χρήσιμες στην πορεία των δραστηριοτήτων·
- να επιλέγουν το κατάλληλο περιβάλλον και να συντάσσουν σε αυτό κείμενα ανάλογα με την περίσταση επικοινωνίας (σημειώσεις, ηλεκτρονικό μήνυμα, σύντομη πληροφόρηση, οδηγία)·
- να μετασχηματίζουν ένα κείμενο οδηγιών αλλάζοντας τα πρόσωπα και τις εγκλίσεις των ρημάτων επισημαίνοντας τις νοηματικές ή υφολογικές διαφορές μεταξύ των κειμένων·
- να ασκήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο (ταχυδρομικός κώδικας, οικοδομικό τετράγωνο, υπόμνημα, δορυφόρος).

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να εξοικειωθούν με τη χρήση του λογισμικού Επεξεργασίας Κειμένου (σύνταξη κειμένου, διαμόρφωση κειμένου, κείμενο σε πίνακα)·
- να εξοικειωθούν με τα εργαλεία και τις λειτουργίες στα ποικίλα περιβάλλοντα Ηλεκτρονικών Χαρτών, ώστε να μπορούν να τους διαβάζουν οι ίδιοι, να προσανατολίζονται, αλλά και να τους χρησιμοποιούν προκειμένου να καθοδηγούν αποτελεσματικά άλλους·

- να εξοικειωθούν με βασικές λειτουργίες του λογισμικού Εννοιολογικής Χαρτογράφησης (γραφή, συνδέσεις, εισαγωγή εικόνας)·
- να αναζητούν εικόνες στο διαδίκτυο·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση σε μηχανή αναζήτησης·
- να εξοικειωθούν με αναζητήσεις στο εσωτερικό ενός ιστότοπου·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση στο εσωτερικό ενός φακέλου·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση στο εσωτερικό ενός αρχείου·
- να μάθουν να αποθηκεύουν ένα αρχείο σε συγκεκριμένο φάκελο.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για τον σχεδιασμό του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου στάθηκε ο τίτλος της ενότητας «Διαδρομές στην πόλη μου» που περιλαμβάνεται στο βιβλίο της Γλώσσας της Ε΄ Δημοτικού. Είναι μια θεματική που δεν περιλαμβάνει τη μετακίνηση και τον προσανατολισμό στο κλειστό και οικείο περιβάλλον της γειτονιάς. Επιδίωξη ήταν να μάθουν οι μαθητές να κινούνται στο περιβάλλον της περιοχής του σχολείου τους γνωρίζοντας ταυτόχρονα τους χώρους πολιτισμού της γειτονιάς τους μέσα από τους ψηφιακούς χάρτες που αποτελούν ένα νέο περιβάλλον γραμματισμού.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο υπηρετεί τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών καθώς πραγματεύεται τον κατευθυντικό λόγο, ο οποίος παράγεται με σκοπό να οδηγήσει τον παραλήπτη σε ορισμένη ενέργεια ή συμπεριφορά και προσφέρει τη δυνατότητα για

διαθεματικές προεκτάσεις που σχετίζονται με την τοπική ιστορία, τη γεωγραφία, τα μαθηματικά και τον πολιτισμό.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το σενάριο περιλαμβάνει παιδαγωγικές δραστηριότητες αξιοποίησης εργαλείων ΤΠΕ μέσα από τις οποίες γίνεται η δόμηση της νέας γνώσης. Οι δραστηριότητες έχουν δημιουργηθεί σε μια σειρά από προγράμματα και λογισμικά και φέρουν μια προστιθέμενη αξία σε ό,τι αφορά την προσέγγιση της γνώσης με παιδαγωγικό και αποτελεσματικό τρόπο. Πιο συγκεκριμένα στο σενάριο χρησιμοποιούνται:

- Το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (Word), το οποίο χρησιμοποιείται για να συνθέσουν οι μαθητές τις δικές τους προτάσεις, τα δικά τους κείμενα και να παραγάγουν λόγο. Ο επεξεργαστής κειμένου δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να συνεργαστούν, να ανταλλάξουν κείμενα και απόψεις πάνω σε αυτά. Οργανώνουν τις ιδέες τους μέσα από μια διερευνητική κι ανακαλυπτική διαδικασία, τροποποιούν τα κείμενά τους και τα συγκρίνουν με προηγούμενα δικά τους ή συμμαθητών τους με στόχο τη βελτίωσή τους, λαμβάνοντας έτσι τη μορφή ενός δυναμικού εργαλείου διαμορφωτικής αξιολόγησης·
- ο φυλλομετρητής (Internet Explorer), ο οποίος δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να έρθουν σε επαφή με πλήθος πληροφοριών που σχετίζονται με το θέμα που διερευνούν. Είναι πολύ σημαντικό οι μαθητές να επεξεργάζονται τις πληροφορίες με τρόπο κριτικό και να τις διαχειρίζονται κατάλληλα για να φτάσουν στους επιδιωκόμενους στόχους. Για αυτό ο εκπαιδευτικός φροντίζει αφενός να οργανώσει μέσω της έρευνας και της συγγραφής των φύλλων εργασίας τους δικτυακούς τόπους που θα επισκεφτούν οι μαθητές του, αφετέρου σε κάθε ευκαιρία να ασκεί τους μαθητές στην αναζήτηση της χρήσιμης και έγκυρης πληροφορίας·
- το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης (Inspiration), το οποίο δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να συνεργαστούν και να κατασκευάσουν

τον δικό τους εννοιολογικό χάρτη με τα δομικά χαρακτηριστικά των οδηγιών προσανατολισμού «αποκρυπτογραφώντας» έτσι το συγκεκριμένο κειμενικό είδος. Οι μαθητές μέσα από τους χάρτες οργανώνουν επίσης και οπτικοποιούν τις ιδέες τους με συνέπεια η μάθηση να γίνεται αποτελεσματικότερη·

- το πρόγραμμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Outlook Express), το οποίο μπορεί να μεταμορφωθεί σε ένα δυναμικό εργαλείο που επιδρά στη γραπτή έκφραση των μαθητών. Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο δημιουργεί την επικοινωνιακή περίσταση που θα επηρεάσει το παραγόμενο κείμενο, ως καινοτομία προσφέρει ισχυρό κίνητρο για συμμετοχή, ενώ και ο άμεσος τρόπος έκφρασης που υιοθετείται από το μέσο απελευθερώνει τους μαθητές·
- οι ηλεκτρονικοί χάρτες αποτελούν περιβάλλοντα οπτικοποίησης και διερεύνησης που συμβάλλουν στην ενίσχυση της οπτικής αντίληψης των μαθητών, στην αντίληψη του χώρου και τον προσανατολισμό και στη διερεύνηση για επίλυση προβλημάτων·

το λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), στο οποίο οι μαθητές αναπαριστούν παίζοντας με τη γνώση. Χρησιμοποιούν κείμενο και εικόνες για να αναπαραστήσουν την περιοχή τους και αποκτούν δεξιότητες οργάνωσης και σχεδιασμού. Παράλληλα το λογισμικό παρουσίασης λειτουργεί και ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης των μαθητών.

Κείμενα

Το συνοδευτικό υλικό του διδακτικού σεναρίου αποτελούν:

- 1) Τα Φύλλα Δραστηριοτήτων [Α'](#) έως [Δ'](#) που παρουσιάζονται παρακάτω και
- 2) ο φάκελος με το όνομα της μαθητικής ομάδας, ο οποίος πριν την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου αποθηκεύεται στον υπολογιστή στον οποίο θα εργαστεί η ομάδα και ο οποίος περιλαμβάνει:

- α) το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με το οποίο γίνεται η εισαγωγή στο διδακτικό σενάριο που λαμβάνει η σχολική τάξη από τις δημοτικές αρχές·

β) αρχείο κειμένου με το όνομα «Οδηγίες διαδρομής» που περιλαμβάνει πίνακα με οδηγίες διαδρομής·

γ) τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη με το όνομα «Χαρακτηριστικά οδηγιών».

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Α' Φάση-Ολομέλεια

Οι μαθητές κατά την εφαρμογή του σεναρίου γνώριζαν ήδη από μικρότερες τάξεις βασικά χαρακτηριστικά των οδηγιών, ενώ με την εισαγωγή τους στην διδακτική ενότητα «Παν Μετρό Άριστον» δόθηκε η δυνατότητα να επαναλάβουν χαρακτηριστικά των οδηγιών, όπως ο χρόνος, το πρόσωπο και η έγκλιση που χρησιμοποιούνται σε αυτές.

Η εισαγωγή με το προς διαπραγμάτευση αντικείμενο έγινε στην ολομέλεια με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα και την παρουσίαση του ηλεκτρονικού μηνύματος στους μαθητές από τις δημοτικές αρχές της πόλης (βλ. Τεκμήριο 1 στο αντίστοιχο αρχείο).

Οι μαθητές γνωρίζουν ότι είναι αδελφοποιημένοι με ένα άλλο δημοτικό σχολείο της Κύπρου και ότι στο πρόσφατο παρελθόν είχαν πραγματοποιηθεί ανταλλαγές επισκέψεων μεταξύ των δύο σχολείων. Έτσι θεώρησαν απόλυτα φυσιολογικό το γεγονός πως ζητούνταν η βοήθειά τους για αυτήν τη νέα επίσκεψη.

Αρκετοί μαθητές υπέθεσαν ότι ο τόπος διαμονής που αναφέρεται στο μήνυμα είναι κάποιο ξενοδοχείο και επισήμαναν πως θα ήταν προτιμότερο οι φιλοξενούμενοι να έμεναν στα σπίτια των μαθητών.

Ο εκπαιδευτικός προέτρεψε τους μαθητές να αναμένουν, ώστε να διαπιστώσουν οι ίδιοι ποιος είναι ο τόπος φιλοξενίας της κυπριακής αντιπροσωπείας.

Αμέσως μετά ρωτήθηκαν οι μαθητές αν ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν τους επισκέπτες να φτάσουν στο σχολείο γνωρίζοντας την περιοχή μας και με ποιον τρόπο

θα το έκαναν αυτό. Οι μαθητές απάντησαν ότι θα έπρεπε να δώσουν τις κατάλληλες οδηγίες. Με αφορμή τη συγκεκριμένη απάντηση ο εκπαιδευτικός προέτρεψε τους μαθητές να θυμηθούν πώς δίνονται οδηγίες και κατέγραψε τις απαντήσεις τους στον πίνακα (βλ. Τεκμήριο 2 στο αντίστοιχο αρχείο).

Β' Φάση-Εργασία σε ομάδες

Στις 8:30 περίπου οι ομάδες των μαθητών πέρασαν να εργαστούν ομαδικά στους υπολογιστές. Δόθηκε η οδηγία στους μαθητές να ανοίξουν το Φύλλο Δραστηριοτήτων Α', το οποίο ο εκπαιδευτικός είχε φροντίσει την προηγούμενη ημέρα να αποθηκεύσει μαζί με τα υπόλοιπα Φύλλα Δραστηριοτήτων και τα άλλα απαραίτητα αρχεία που περιγράφονται παρακάτω σε φάκελο με το όνομα της μαθητικής ομάδας. Προτιμήθηκε να δουλέψουν οι μαθητές στο ηλεκτρονικό Φύλλο Δραστηριοτήτων, ώστε αφενός να υπάρχει μια άμεση και γρήγορη αμφίδρομη σχέση μεταξύ των απαραίτητων ιστοσελίδων και του Φύλλου Δραστηριοτήτων και αφετέρου να εξοικειώνονται οι μαθητές με τις υπερσυνδέσεις, την εναλλαγή λογισμικών και τη γραφή στον Επεξεργαστή Κειμένου.

Οι μαθητές με την πρώτη δραστηριότητα έμαθαν ποιος ήταν ο τόπος φιλοξενίας της κυπριακής αντιπροσωπείας. Παρόλο που το κτίριο της Ένωσης Σμυρναίων διοργανώνει συχνά εκθέσεις και εκδηλώσεις και δεν βρίσκεται μακριά από το σχολείο (απόσταση μικρότερη του ενός χιλιομέτρου) η πλειοψηφία των μαθητών δεν το γνώριζε. Η αναφορά στο κτίριο και την ιστορία του έδωσε την αφορμή να δηλώσουμε ότι θα φροντίσουμε να το επισκεφτούμε στο μέλλον.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στους μαθητές δόθηκε η οδηγία να κρατούν σημειώσεις για κάθε πληροφορία που θα έπαιρναν σε σχέση με την πόλη τους. Σε κάθε ομάδα υπήρχε σημειωματάριο, όπου ως πρώτη πληροφορία οι μαθητές κατέγραψαν τα δεδομένα για τον τόπο διαμονής (όνομα κτιρίου, οδός, ταχυδρομικός κώδικας) της κυπριακής αντιπροσωπείας (βλ. Τεκμήρια 3 & 4 στο αντίστοιχο αρχείο).

Στη συνέχεια δόθηκε χρόνος στους μαθητές να εξοικειωθούν με τα εργαλεία του ηλεκτρονικού χάρτη (zoom, μετακίνηση, σύννεφο επισήμανσης), ενώ ο εκπαιδευτικός κινούνταν ανάμεσα στις ομάδες για να βοηθήσει και να καθοδηγήσει τους μαθητές.

Κατόπιν οι μαθητές ρωτήθηκαν αν γνωρίζουν σε ποια οδό βρίσκεται το σχολείο τους. Αναφέρθηκαν οι δυο από τις τέσσερις οδούς που οριοθετούν το σχολείο, οι οποίες ήταν και αυτές που προσδιορίζουν τη διεύθυνσή του. Επειδή οι μαθητές δεν γνώριζαν τον ταχυδρομικό κώδικα του Σχολείου ζητήθηκε μέσω της υπερσύνδεσης του Φύλλου Δραστηριοτήτων να συνδεθούν με την εύχρηστη ιστοσελίδα των ΕΛ.ΤΑ. και να αναζητήσουν τους ταχυδρομικούς κώδικες τόσο του σχολείου τους, όσο και του τόπου διαμονής της κυπριακής αντιπροσωπείας. Οι γνώση των ταχυδρομικών κωδίκων αποτελεί απαραίτητο στοιχείο, καθώς οι μαθητές θα τους χρησιμοποιήσουν στα πεδία αναζήτησης των ηλεκτρονικών χαρτών για να προσδιορίσουν πιο εύκολα τη διεύθυνση που αναζητούν.

Οι μαθητές ακολουθώντας τις οδηγίες του Φύλλου Δραστηριοτήτων και την καθοδήγηση του δασκάλου εισήγαγαν τη διεύθυνση του σχολείου τους στο πεδίο αναζήτησης του ηλεκτρονικού χάρτη και κατέγραψαν στο συννεφάκι τα σημαντικά στοιχεία για τον προσδιορισμό του (όνομα του Σχολείου, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας) (βλ. Τεκμήριο 5 στο αντίστοιχο αρχείο).

Η δραστηριότητα με την μετατροπή των ποδιών σε μέτρα δεν κρίθηκε απαραίτητο να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση και οι μαθητές συνέχισαν στη δραστηριότητα που ζητούσε να βρουν τους δρόμους που περικλείουν το σχολείο τους προσδιορίζοντας έτσι το οικοδομικό τετράγωνο. Εύκολα ανακάλυψαν τους δύο δρόμους που δεν είχαν αναφερθεί προηγούμενα και κατέγραψαν τους τέσσερις δρόμους στα πεδία του Φύλλου Δραστηριοτήτων κατανοώντας και την έννοια του οικοδομικού τετραγώνου (βλ. Τεκμήριο 6 στο αντίστοιχο αρχείο).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια σύνδεσης στο διαδίκτυο και της ενασχόλησης με τον ηλεκτρονικό χάρτη, ο ένας από τους υπολογιστές «κολλούσε» λόγω της μικρής ταχύτητας της σύνδεσης. Το γεγονός αυτό δημιούργησε

κάποια προβλήματα καθυστέρησης της διαδικασίας αρχικά, αλλά και λειτουργικά προβλήματα αργότερα, καθώς αναγκαστικά εγκαταλείφθηκε ο εν λόγω υπολογιστής και οι μαθητές που εργάζονταν σε αυτόν προστέθηκαν στις υπόλοιπες ομάδες. Το πλήθος πλέον των μαθητών σε κάθε ομάδα και η διάταξη των λειτουργούντων υπολογιστών δημιούργησαν μια σειρά προβλημάτων (χρόνου, τάξης, λειτουργικότητας).

Συνολικά στην ενότητα «Η. Κριτική» γίνεται αναφορά σε προβλήματα του σχολικού εργαστηρίου Πληροφορικής που δυσχεραίνουν πολλές φορές την υλοποίηση των διδακτικών σεναρίων.

3η διδακτική ώρα

Εργασία σε ομάδες

Την τρίτη διδακτική ώρα οι μαθητές ασχολήθηκαν με τη δεύτερη δραστηριότητα του ηλεκτρονικού Φύλλου Δραστηριοτήτων Α΄.

Οι μαθητές ήταν πλέον εξοικειωμένοι με τα βασικά εργαλεία του ηλεκτρονικού χάρτη. Το περιβάλλον του ηλεκτρονικού χάρτη «Πλοηγός» δεν ξένισε τους μαθητές και ο εκπαιδευτικός έστρεψε το ενδιαφέρον τους στην κυλιόμενη ταινία με τα εικονίδια που συμβολίζουν διάφορα σημεία ενδιαφέροντος. Καθώς οι μαθητές είχαν ήδη από τα πρώτα κεφάλαια της Γεωγραφίας διδαχθεί και κατανοήσει την έννοια του 'υπομνήματος' ο συγκεκριμένος στόχος τροποποιήθηκε κατά την εφαρμογή του σεναρίου. Έτσι στόχος ήταν ο εκπαιδευτικός να υπενθυμίσει απλώς στους μαθητές το υπόμνημα και να σταθεί κυρίως στο σύμβολο της κουκουβάγιας μέσω της κυλιόμενης ταινίας, ώστε να γνωρίσουν οι μαθητές μέσω της τοποθέτησης του συμβόλου στον χάρτη πού βρίσκονται και ποια είναι τα γειτονικά τους σχολεία. Με τη διαδικασία αυτή εντοπίστηκαν τα γειτονικά σχολεία και έγιναν σχόλια για την κοντινή απόσταση ομάδας σχολείων την οποία δεν είχαν συνειδητοποιήσει μέχρι τώρα οι μαθητές (βλ. Τεκμήριο 7 στο αντίστοιχο αρχείο).

Οι μαθητές κλήθηκαν να παρατηρήσουν και να κάνουν υποθέσεις για το τι μπορεί να αναπαριστούν τα υπόλοιπα σύμβολα στην κυλιόμενη ταινία του ηλεκτρονικού χάρτη, όπως επίσης να παρατηρήσουν και τις εικόνες με τις οποίες ήταν εμπλουτισμένος ο Χάρτης των «Μέσων σταθερής τροχιάς» στο Φύλλο Δραστηριοτήτων προκειμένου να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη των συμβολισμών και της εικόνας. Δεν ζητήθηκε από τους μαθητές να προσθέσουν τίτλο στον χάρτη (δεν αναμενόταν ούτως ή άλλως να ευρεθεί ο τίτλος «Χάρτης μέσων σταθερής τροχιάς», αλλά κάποιος που θα προσέγγιζε το θέμα του χάρτη), καθώς όπως αναφέρθηκε προηγούμενα ο στόχος για το υπόμνημα είχε τροποποιηθεί.

Οι ομάδες των μαθητών συνέχισαν να εργάζονται και σε αυτήν τη δραστηριότητα σε τέσσερις υπολογιστές με τις λειτουργικές δυσκολίες που συνεπάγεται κάτι τέτοιο.

4η διδακτική ώρα

Εργασία σε ομάδες

Οι μαθητές συνέχισαν την ομαδική εργασία τους μπροστά στους υπολογιστές με το Φύλλο Δραστηριοτήτων Β'. Εδώ ο εκπαιδευτικός υπενθύμισε στους μαθητές ότι θα πρέπει να συστήσουμε στους επισκέπτες να γνωρίσουν χώρους στην πόλη μας που παρουσιάζουν κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι μαθητές ρωτήθηκαν αν γνωρίζουν τέτοιους χώρους και ο εκπαιδευτικός κατέγραψε τις απαντήσεις των μαθητών στον πίνακα. Στη συνέχεια προτάθηκε στους μαθητές να ανοίξουν την ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς εκεί θα υπήρχαν συγκεντρωμένοι οι χώροι με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι μαθητές έκαναν χρήση της υπερσύνδεσης στο ηλεκτρονικό Φύλλο Δραστηριοτήτων και αφού άνοιξαν την ιστοσελίδα του Δήμου καθοδηγήθηκαν από τον εκπαιδευτικό να ακολουθήσουν τη διαδρομή Πολιτισμός < Χώροι Πολιτισμού και να πληροφορηθούν για τους χώρους πολιτισμού της περιοχής (βλ. Τεκμήριο 8 στο αντίστοιχο αρχείο).

Επειδή το σχολείο βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης, όλοι οι χώροι πολιτισμού που προτείνονται από τον Δήμο βρίσκονται κοντά σε αυτό και δεν ήταν άγνωστοι στους μαθητές ούτε διαφορετικοί από τις δικές τους προτάσεις. Όμως με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ιστοσελίδα του Δήμου τους, αλλά και να πληροφορηθούν πιο εμπειριστατωμένα πού βρίσκονται αυτοί οι χώροι, ποια είναι η ιστορία τους, τι προσφέρουν σήμερα στον επισκέπτη τους.

Ο εκπαιδευτικός πρότεινε στις ομάδες των μαθητών να επιλέξουν ένα χώρο που θέλουν να προτείνουν και να κρατήσουν κάποιες σημειώσεις σχετικά με αυτόν (βλ. Τεκμήριο 9 στο αντίστοιχο αρχείο), οι οποίες θα φαίνονταν χρήσιμες στις οδηγίες που θα έστελναν αργότερα στους κύριους επισκέπτες και να τις παρουσιάσουν στο περιβάλλον του λογισμικού Εννοιολογικής Χαρτογράφησης (βλ. Τεκμήριο 10 στο αντίστοιχο αρχείο). Συμπτωματικά κάθε ομάδα επέλεξε διαφορετικό χώρο πολιτισμού να προτείνει και ξεκίνησε να κρατά τις σχετικές σημειώσεις. Ο εκπαιδευτικός στο διάστημα αυτό πήγαινε από τη μια ομάδα στην άλλη και συζητώντας συμπλήρωνε τις γνώσεις των μαθητών σε σχέση με το χώρο που επέλεξαν.

Οι μαθητές τοποθέτησαν επίσης τις διευθύνσεις των χώρων πολιτισμού στο πλαίσιο αναζήτησης του χάρτη και εντόπισαν τη θέση τους σε σχέση με τον τόπο διαμονής των επισκεπτών και σε σχέση με το σχολείο τους.

Η διαδικασία δεν επαναλήφθηκε για τις Βιβλιοθήκες, όπως καθοδηγούσε το Φύλλο Δραστηριοτήτων, αφού και ο στόχος φάνηκε ότι είχε επιτευχθεί με την εύρεση των χώρων πολιτισμού και ανάγκη υπήρχε για εξοικονόμηση χρόνου.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι δεν δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε ιστορικά στοιχεία και πληροφορίες για τους χώρους πολιτισμού. Οι πληροφορίες για τους χώρους πολιτισμού προκρίθηκε να χρησιμοποιηθούν ως ένα επιπλέον διευκρινιστικό στοιχείο στην παροχή κατατοπιστικών οδηγιών. Ο εκπαιδευτικός έθεσε ως κύριους στόχους του την εξοικείωση των μαθητών με τους ηλεκτρονικούς χάρτες και την ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να δίνουν

σαφείς οδηγίες. Ως εκ τούτου στην εφαρμογή του σεναρίου υποβαθμίστηκαν οι στόχοι που είχαν σχέση με την Τοπική Ιστορία, τη Γεωγραφία και τα Μαθηματικά.

Η επόμενη δραστηριότητα με τη χρήση του «Δορυφόρου» εντυπωσίασε τους μαθητές (βλ. Τεκμήριο 11 στο αντίστοιχο αρχείο). Είχαν τη δυνατότητα να δουν το σχολείο τους από ψηλά και να το αναγνωρίσουν, να δουν τη γειτονική εκκλησία και το όμορο σχολείο. Χρησιμοποίησαν τον Δορυφόρο για να βρουν την κατοικία τους στον χάρτη. Δόθηκε η ευκαιρία στον εκπαιδευτικό (από την ύπαρξη φωτογραφιών) να εξηγήσει στους μαθητές πώς εισάγεται μια φωτογραφία στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού χάρτη για να τον εμπλουτίσει. Συζητήθηκε στην ολομέλεια η διαφορά ανάμεσα στον χάρτη και τη δορυφορική φωτογραφία και οι μαθητές συμπλήρωσαν τις λεζάντες κάτω από τις εικόνες των ανθρωπίνων δημιουργημάτων στο Φύλλο Δραστηριοτήτων.

Δεν κρίθηκε αναγκαίο να επεκταθούν οι συζητήσεις γύρω από το θέμα των διαφορετικών ειδών χαρτών. Επίσης δεν κρίθηκε απαραίτητο να αποτυπωθούν οι χώροι πολιτισμού συνολικά σε ένα χάρτη στο πρόγραμμα Εννοιολογικής Χαρτογράφησης. Το θέμα των χαρτών είχε εξαντληθεί ήδη πριν από την εφαρμογή του σεναρίου κατά τη διδασκαλία του σχετικού κεφαλαίου στην τάξη και η αποτύπωση των χώρων πολιτισμού στο σύνολό τους είχε γίνει στον πίνακα σε προηγούμενη δραστηριότητα. Επιπλέον, οι μαθητές μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό τα εργαλεία του προγράμματος Εννοιολογικής Χαρτογράφησης και επομένως δεν ήταν απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί το πρόγραμμα στην παρούσα φάση για να εξοικειωθούν οι μαθητές με βασικές λειτουργίες του.

5η & 6η διδακτική ώρα

Εργασία σε ομάδες

Η 5η και η 6η διδακτική ώρα ξεκίνησαν με τις δραστηριότητες του Φύλλου Δραστηριοτήτων Γ'. Οι μαθητές, ακολουθώντας τις οδηγίες του Φύλλου

Δραστηριοτήτων, εργάστηκαν στους χάρτες Google με κύριο στόχο να λάβουν οδηγίες διαδρομής από το περιβάλλον του λογισμικού. Τοποθέτησαν στα κατάλληλα πεδία την αφηρητία (τόπος διαμονής κυπριακής αντιπροσωπείας) και τον προορισμό (διεύθυνση σχολείου) και έλαβαν οδηγίες πατώντας το κουμπί «Λήψη Οδηγιών».

Ακολούθησε ο εξής διάλογος μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών:

ΔΑΣΚ: Προσέξτε το ρήμα στις οδηγίες.

ΜΑΘ: Είναι Β' πρόσωπο πληθυντικού, προστακτική αορίστου.

ΔΑΣΚ: Στις επόμενες οδηγίες έχει ρήμα; Πώς θα το καταλάβουμε;

ΜΑΘ: Δεν έχει ρήμα. Αυτό εννοείται. Είναι ευνόητο.

ΔΑΣΚ: Από πού το καταλαβαίνουμε;

ΜΑΘ: Από την παραπάνω πρόταση.

Στη συνέχεια οι μαθητές άνοιξαν το αρχείο «Οδηγίες Διαδρομής» που περιλαμβάνει οδηγίες εύρεσης ενός ξενοδοχείου.

ΔΑΣΚ: Πώς δίνονται εδώ οι οδηγίες;

ΜΑΘ: Είναι πιο αναλυτικές.

ΜΑΘ: Είναι Β' πρόσωπο πληθυντικού, προστακτική αορίστου.

ΜΑΘ: Δεν αναφέρουν πόσο θα προχωρήσουμε; Ποια είναι η απόσταση;

ΔΑΣΚ: Συγκρίνετε τους δυο πίνακες.

ΜΑΘ: Ο ένας πίνακας δεν έχει ρήματα, αλλά μιλάει για την απόσταση. Ο άλλος πίνακας έχει πιο αναλυτικές οδηγίες, ρήματα, αλλά δεν έχει τις αποστάσεις. Αυτό σημαίνει ότι αν συνδυάσουμε τους δύο πίνακες θα πάρουμε τις οδηγίες που πρέπει.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονιστεί ότι δεν ζητήθηκε από τους μαθητές να καταγράψουν τις ομοιότητες και τις διαφορές των οδηγιών που επεξεργάστηκαν στον πίνακα του Φύλλου Δραστηριοτήτων.

Κατόπιν οι μαθητές άνοιξαν το αρχείο Εννοιολογικής Χαρτογράφησης «Χαρακτηριστικά Οδηγιών» και συμπλήρωσαν τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη με τα στοιχεία που άντλησαν από τον πίνακα οδηγιών για την εύρεση του ξενοδοχείου (βλ. Τεκμήρια 12 & 13 στο αντίστοιχο αρχείο). Οι μαθητικές ομάδες κατάφεραν να συμπληρώσουν σωστά όλα τα πλαίσια κειμένου (βλ. Τεκμήριο 14 στο

αντίστοιχο αρχείο· μια ομάδα βοήθησε μιαν άλλη για τη συμπλήρωση ενός πλαισίου) σε μια διαδικασία που διήρκεσε αρκετά, αλλά ήταν ουσιαστική. Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας των μαθητών στη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ο εκπαιδευτικός διδάσκει στις ομάδες χρήσιμες διαδικασίες (αντιγραφή των ζητούμενων λέξεων από τον πίνακα του Επεξεργαστή Κειμένου και επικόλληση τους στο λογισμικό Εννοιολογικής Χαρτογράφησης, αναίρεση) και τις καθοδηγεί να αποθηκεύουν την πρόοδο της εργασίας τους.

Τέλος, οι μαθητές έκαναν στο αρχείο word «Οδηγίες Διαδρομής» τις αλλαγές στα πρόσωπα, τις εγκλίσεις και τους χρόνους των ρημάτων για να διαπιστώσουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορούμε να δώσουμε οδηγίες.

7η διδακτική ώρα

Εργασία σε ομάδες

Την 7^η διδακτική ώρα έγινε με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού και τη βοήθεια του Φύλλου Δραστηριοτήτων Δ' εισαγωγή των μαθητών στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού χάρτη στη διεύθυνση <http://www.runningmap.com>. Οι μαθητές ήταν πλέον αρκετά εξοικειωμένοι με τα βασικά εργαλεία των ηλεκτρονικών χαρτών, αλλά επειδή το νέο περιβάλλον ήταν στην αγγλική γλώσσα διευκρινίστηκε ότι σε αυτό το σημείο στόχος μας ήταν να βοηθηθούμε από το συγκεκριμένο περιβάλλον στο να λάβουμε ένα επιπλέον στοιχείο, αυτό των αποστάσεων που πρέπει να διανύσει κάποιος, για να κάνουμε πιο λεπτομερείς και αναλυτικές τις οδηγίες που θέλουμε να συντάξουμε.

Ο εκπαιδευτικός καθοδήγησε τους μαθητές να αλλάξουν από την επιλογή map settings τα μίλια σε χιλιόμετρα και να τοποθετήσουν το εργαλείο της πινέζας στα σημεία αφετηρίας και προορισμού. Επίσης τονίστηκε πως καλό θα ήταν να τοποθετηθεί και μια πινέζα στο σημείο ενδιαφέροντος που είχαν επιλέξει οι μαθητές για να προτείνουν στους Κύπριους επισκέπτες.

Αρχικά κάποιες ομάδες μαθητών δεν κατάφεραν να χαράξουν την πορεία είτε γιατί έκαναν κλικ σε περιοχές εκτός των δρόμων, είτε γιατί προσπαθούσαν να σύρουν τη γραμμή μέσα στο δρόμο και δεν έκαναν κλικ σε ένα επόμενο σημείο. Το πρόβλημα λύθηκε με τις κατάλληλες διευκρινίσεις και την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

Οι μαθητές κράτησαν σημειώσεις για τις αποστάσεις που θα έπρεπε να διανυθούν και που θεωρούσαν σημαντικές να συμπεριλάβουν στις οδηγίες τους (βλ. Τεκμήριο 15 στο αντίστοιχο αρχείο).

8η διδακτική ώρα

Εργασία σε ομάδες

Η τελευταία διδακτική ώρα του σεναρίου διατέθηκε στις μαθητικές ομάδες για να διαμορφώσουν το κείμενο των οδηγιών που θα έστελναν στην κυπριακή αντιπροσωπεία (βλ. Τεκμήρια 16 & 17 στο αντίστοιχο αρχείο).

Δόθηκε η οδηγία, όπως περιγράφεται στη 2η δραστηριότητα του Φύλλου Δραστηριοτήτων Δ' με τη διαφοροποίηση να εργαστούν στο περιβάλλον του Επεξεργαστή Κειμένου κι όχι του Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου.

Οι μαθητικές ομάδες διαμόρφωσαν τα κείμενα των οδηγιών, αρχικά σε χαρτί και μετά στον Επεξεργαστή Κειμένου. Οι εργασίες των μαθητών μετά από τη διαδικασία της διόρθωσης αναρτήθηκαν στο blog του σχολείου (βλ. Τεκμήρια 18-21 στο αντίστοιχο αρχείο).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

1η Δραστηριότητα (Γνωριμία με τους ηλεκτρονικούς χάρτες)

Πατώντας [εδώ](#) θα βρείτε τον χάρτη της περιοχής στον οποίο σημειώνεται ο τόπος φιλοξενίας της κυπριακής αντιπροσωπείας. Επιλέξτε με διπλό κλικ το συννεφάκι και διαβάστε τις πληροφορίες που περιέχει.

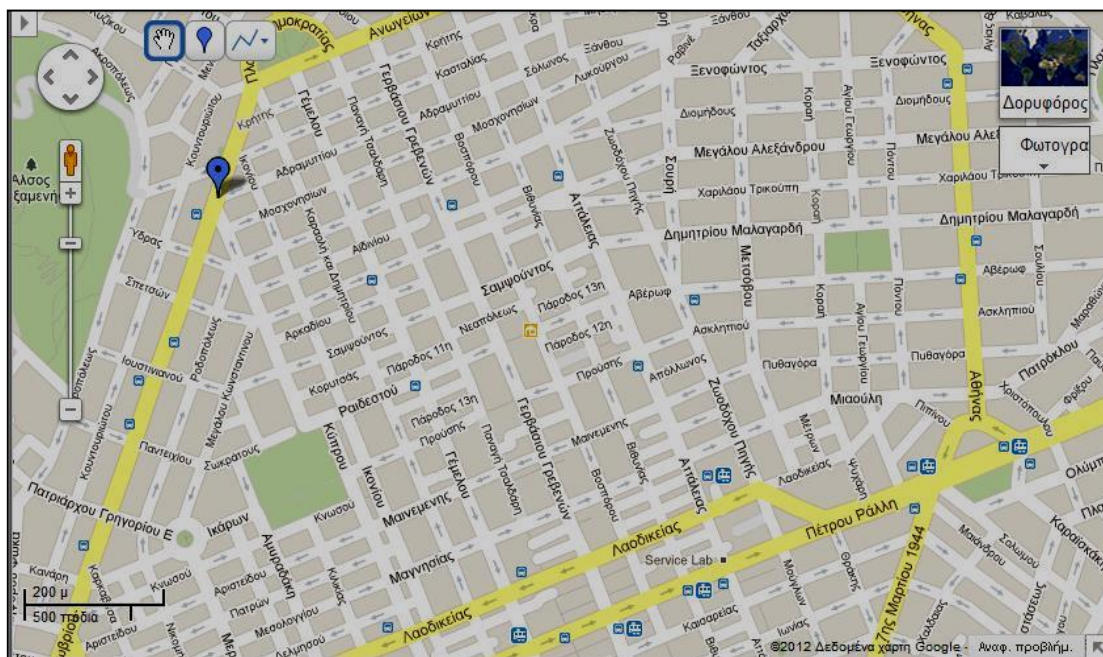
Ποια είναι η διεύθυνση που γράφει;

Γνωρίζετε τι αντιπροσωπεύει ο αριθμός δίπλα από τα ονόματα των οδών;

Ποιο κτήριο βρίσκεται εκεί;

Ποια άλλα πληροφοριακά στοιχεία θα μπορούσε να γράψει κάποιος;

Υπάρχει κάπου αλλού στην οθόνη το συννεφάκι; Επιλέξτε το, τοποθετήστε το σε άλλα σημεία του χάρτη και δοκιμάστε να γράψετε μέσα σε αυτό.

Πληροφορηθείτε σε ποια οδό βρίσκεται το Σχολείο σας; Εντοπίστε τη στο χάρτη και χρησιμοποιήστε το χεράκι ή τα βελιάκια για να κεντράρετε τον χάρτη ως προς το Σχολείο.

Βρείτε τον ταχυδρομικό κώδικα του Σχολείου σας στην ιστοσελίδα των ΕΛ.ΤΑ. www.kwdikes.gr

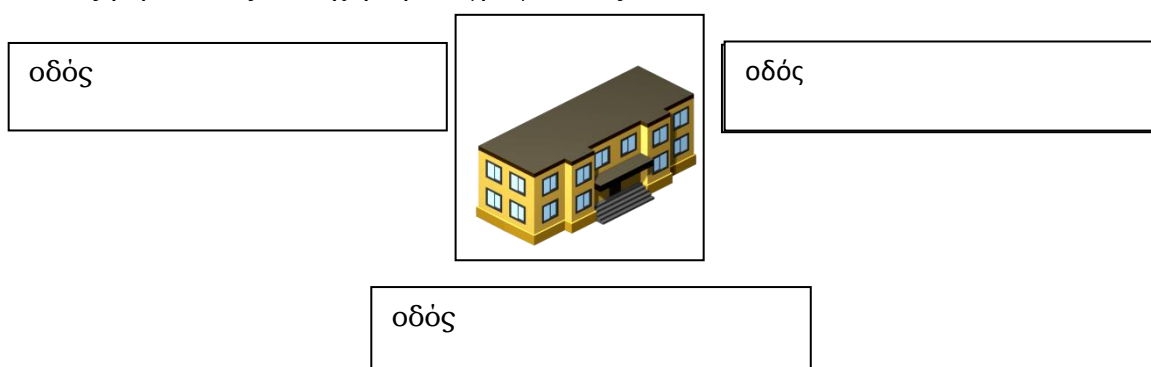
Τοποθετήστε το συννεφάκι στον χάρτη για να σημειώσετε τη θέση του Σχολείου σας και γράψτε μέσα σε αυτό τις απαραίτητες πληροφορίες για κάποιον ενδιαφερόμενο (όνομα του Σχολείου, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας).

Αυξομειώστε την μπάρα (zoom) στα αριστερά του χάρτη για να δείτε την περιοχή του Σχολείου από χαμηλότερα κι από ψηλότερα. Τι παρατηρείτε στις ενδείξεις στο κάτω αριστερά τμήμα της οθόνης;

(Σημείωση: Το 1 πόδι = 0,31 μέτρα. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση physlab.phys.uoa.gr/misc/units-conversions.htm μπορείτε να μετατρέψετε τα πόδια σε μέτρα.

Οι δρόμοι που περικλείουν το Σχολείο σας σχηματίζουν ένα **οικοδομικό τετράγωνο**.

Αναζητήστε τους στον χάρτη και γράψτε τους εδώ.

2η Δραστηριότητα (Γνωριμία με τους ηλεκτρονικούς χάρτες – Υπόμνημα)

Ανοίξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.ploigos.gr>

Στο κενό πεδίο πληκτρολογήστε τη πλήρη διεύθυνση του Σχολείου σας, σύμφωνα με το υπόδειγμα της εφαρμογής. Πατήστε τον φακό και το αποτέλεσμα της αναζήτησης για να μεταφερθείτε στον σωστό χάρτη.

Στο πάνω μέρος του χάρτη αναζητήστε στην κυλιόμενη ταινία το εικονίδιο για την εκπαίδευση.

Κάνετε κλικ πάνω του κι επιλέξτε την κατηγορία «Δημοτικά».

Εμφανίζεται τώρα η θέση του Σχολείου σας στον χάρτη;

Επιλέξτε τα σύμβολα των γειτονικών σας σχολείων. Ποια σχολεία είναι;

Ποια άλλα σημεία ενδιαφέροντος και με ποια σύμβολα παρουσιάζονται στην κυλιόμενη μπάρα;

Τα σύμβολα και τα χρώματα που χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν τις βασικές πληροφορίες που απεικονίζει ένας χάρτης αποτελούν το **Υπόμνημα**. Το **Υπόμνημα** βοηθάει τους ανθρώπους να «διαβάσουν» το χάρτη και να επικοινωνήσουν.

Εντοπίστε στον παρακάτω χάρτη το Υπόμνημα.

Ποιες είναι οι βασικές πληροφορίες που θέλει να δώσει ο χάρτης;

Προσθέστε εδώ τον **Τίτλο**

Με βάση το Υπόμνημα μπορείτε να δώσετε έναν τίτλο στον χάρτη και να τον γράψετε στο γαλάζιο πλαίσιο;

Ποια άλλα εικονίδια υπάρχουν στο χάρτη εκτός από τα σύμβολα του Υπομνήματος; Είναι σημαντικά; Γιατί;

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

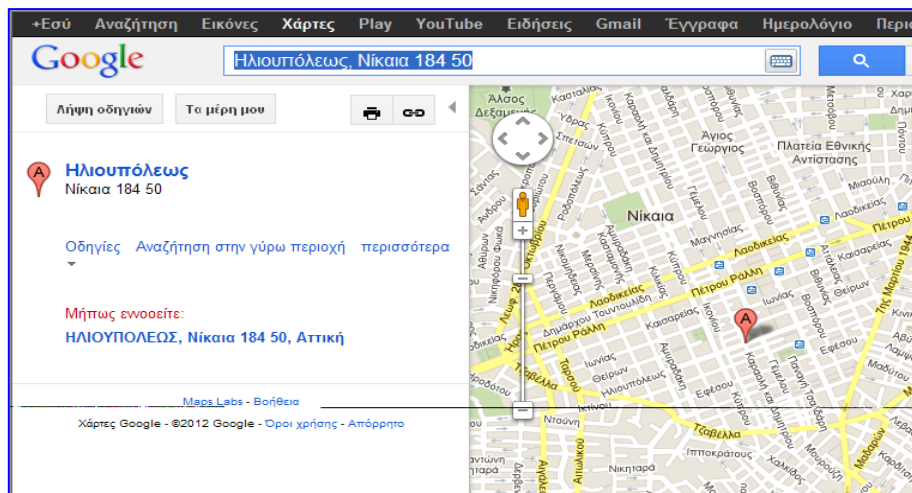
1η Δραστηριότητα (Εύρεση σημείου ενδιαφέροντος στον ηλεκτρονικό χάρτη)

Ανοίξτε την ιστοσελίδα του Δήμου <http://www.polisnikaia.gr> Ελαχιστοποιήστε τη σελίδα και κρατήστε την ανοιχτή.

Ταυτόχρονα ανοίξτε τη μηχανή αναζήτησης <http://www.google.gr> και από τη γραμμή menu επιλέξτε «Χάρτες». Ελαχιστοποιήστε τη σελίδα και κρατήστε την ανοιχτή.

Έχοντας ανοικτές τις δύο ιστοσελίδες εργαζόμαστε παράλληλα σε αυτές.

Από το menu της ιστοσελίδας του Δήμου ακολουθήστε τη διαδρομή *Πολιτισμός < Χώροι Πολιτισμού*. Επιλέξτε ένα χώρο πολιτισμού, αντιγράψτε τη διεύθυνσή του και επικολλήστε την στο Πεδίο Αναζήτησης των Χαρτών. Πατήστε την αναζήτηση.

Επαναλάβετε τις ίδιες ενέργειες με τις διευθύνσεις όλων των Χώρων Πολιτισμού και των Δημοτικών Βιβλιοθηκών. Σημειώστε στο ηλεκτρονικό σας σημειωματάριο τα ονόματα και τις διευθύνσεις των χώρων ενδιαφέροντος που βρίσκονται κοντά στο Σχολείο σας.

2η Δραστηριότητα (Εύρεση σημείου ενδιαφέροντος στον ηλεκτρονικό χάρτη με το Δορυφόρο)

Στους «Χάρτες» Google πληκτρολογήστε τη διεύθυνση του Σχολείου σας και κατόπιν πατήστε το εικονίδιο «Δορυφόρος»

Κάντε zoom στην τοποθεσία.

Αναγνωρίζετε το κτίριο του Σχολείου σας;

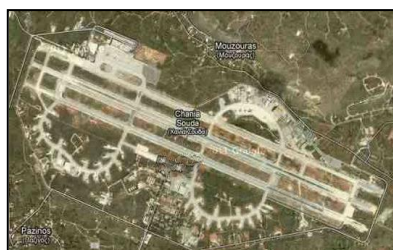
Αναγνωρίζετε άλλα κτίρια;

Θα μπορούσαν κάποια από αυτά να αποτελούν σημεία ενδιαφέροντος για τους επισκέπτες μας;

Συζητήστε στις ομάδες σας αν υπάρχουν και κάποια άλλα κτίρια ή τοποθεσίες που θα μπορούσαν να τραβήξουν την προσοχή των επισκεπτών μας. Δημιουργήστε στο πρόγραμμα Εννοιολογικής Χαρτογράφησης ένα χάρτη με το σύνολο των ιδεών σας (ο χάρτης μπορεί να εστιαστεί σε σημεία ενδιαφέροντος της περιοχής σας και να περιλαμβάνει για αυτά διευθύνσεις, πληροφορίες και φωτογραφίες).

Συζητήστε στις ομάδες σας για τις διαφορές που εντοπίζετε ανάμεσα στον χάρτη και τη δορυφορική φωτογραφία.

Στις παρακάτω δορυφορικές φωτογραφίες παρουσιάζονται ανθρώπινα δημιουργήματα. Μπορείτε να τα αναγνωρίσετε και να γράψετε στα λευκά πλαίσια για ποια δημιουργήματα πρόκειται;

Οι δορυφορικές φωτογραφίες μας βοηθούν να απεικονίσουμε το ανθρωπογενές περιβάλλον σε χάρτες, όπως στους αστικούς χάρτες που επεξεργαζόμαστε.

Γνωρίζετε άλλα είδη χαρτών με διαφορετικές απεικονίσεις;

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:

http://portal.survey.ntua.gr/main/courses/cartography/gencarto/map_types.html για να μάθετε για τα είδη των χαρτών.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

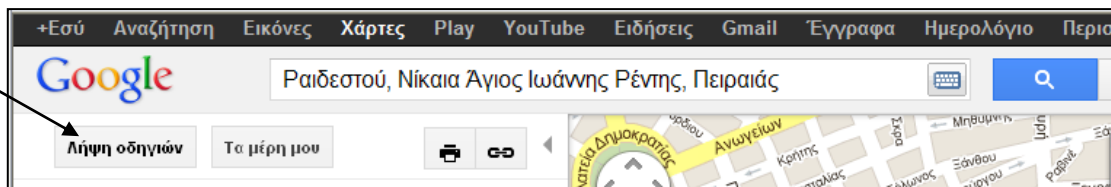
1η Δραστηριότητα (Διαδρομές στον ηλεκτρονικό χάρτη)

Ανοίξτε τη μηχανή αναζήτησης <http://www.google.gr> και από τη γραμμή menu επιλέξτε «Χάρτες».

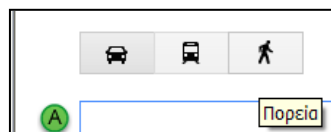
Γράψτε τη διεύθυνση του Σχολείου σας στο Πεδίο Αναζήτησης των Χαρτών. Πατήστε την αναζήτηση.

Όταν ανοίξει ο χάρτης με σημειωμένη την τοποθεσία του Σχολείου σας, πατήστε το κουμπί «Λήψη οδηγιών».

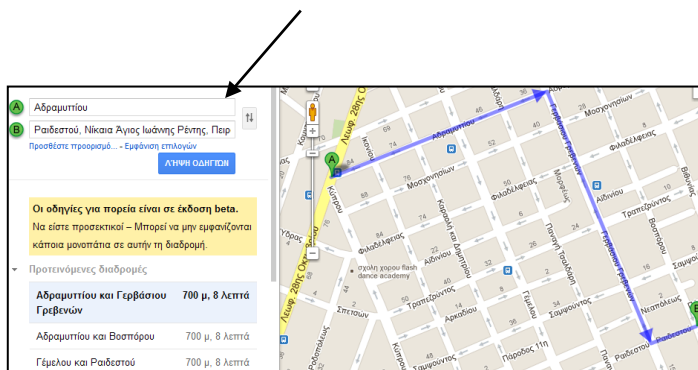

Επιλέξτε το κουμπί «Πορεία»

Το πεδίο προορισμού **B** περιέχει τη διεύθυνση του σχολείου σας. Στο πεδίο αφετηρίας **A** πληκτρολογήστε τη διεύθυνση διαμονής της κυπριακής αντιπροσωπείας.

Κατόπιν επιλέξτε το κουμπί «Λήψη Οδηγιών» για να δείτε τις προτεινόμενες διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει η κυπριακή αντιπροσωπεία για να επισκεφτεί το Σχολείο μας.

Παρατηρήστε τους δρόμους που προτείνονται σε κάθε εναλλακτική διαδρομή, την απόσταση και το χρόνο που απαιτείται για να φτάσουν οι επισκέπτες μας στον προορισμό τους.

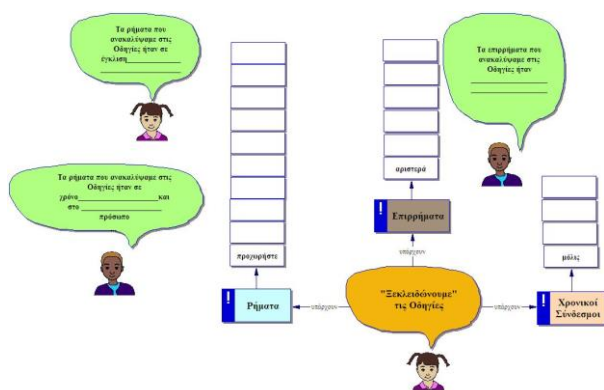
2η Δραστηριότητα (Οδηγίες Προσανατολισμού)

Ανοίξτε από τον ηλεκτρονικό φάκελο της ομάδας σας το αρχείο word «Οδηγίες Διαδρομής» που περιλαμβάνει έναν πίνακα με τις οδηγίες για την πορεία προς το Σχολείο σας, όπως αυτές δίνονται από την εφαρμογή Google «Χάρτες» και τις οδηγίες για την εύρεση ενός ξενοδοχείου, όπως αυτές δίνονται στην ιστοσελίδα του Ξενοδοχείου στο διαδίκτυο.

Συζητήστε στην ομάδα σας και καταγράψτε στον παρακάτω πίνακα ομοιότητες και διαφορές που παρατηρείτε μεταξύ των δύο κειμένων.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ

3η Δραστηριότητα (Οδηγίες Προσανατολισμού – Χαρακτηριστικά)

Ανοίξτε από το φάκελό σας το αρχείο «Χαρακτηριστικά Οδηγιών» και συμπληρώστε τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη με τα στοιχεία που θα αντλήσετε από τα κείμενα των οδηγιών του αρχείου word «Οδηγίες Διαδρομής».

Αποθηκεύστε στον ηλεκτρονικό φάκελό σας τον συμπληρωμένο χάρτη.

4η Δραστηριότητα (Οδηγίες Προσανατολισμού –Μετασχηματισμοί)

Ανοίξτε από τον ηλεκτρονικό σας φάκελο το αρχείο word «Οδηγίες Διαδρομής».

Αλλάξτε τα ρήματα των οδηγιών.

A) στο α' πρόσωπο πληθυντικού της Οριστικής του Ενεστώτα

B) στο β' πρόσωπο ενικού της Προστακτικής του Ενεστώτα

Αποθηκεύστε κάθε φορά με διαφορετικό όνομα το αρχείο σας.

Συζητήστε για το νόημα των κειμένων μετά τις αλλαγές που κάνατε.

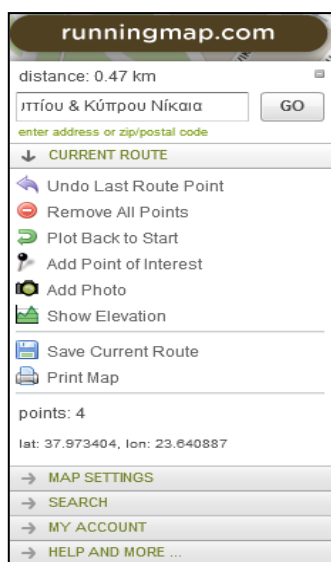

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ΄

1η Δραστηριότητα (Σχεδίαση καθορισμένων διαδρομών – Μετρήσεις στον ηλεκτρονικό χάρτη)

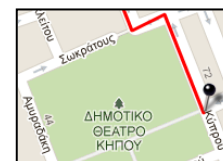
Ανοίξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.runningmap.com>

Γράψτε στο πλαίσιο τη διεύθυνση διαμονής της κυπριακής αποστολής και πατήστε GO. Όταν μεταφερθείτε στον χάρτη, κάντε zoom και στο σημείο αφετηρίας κάντε κλικ για να τοποθετήσετε μια πράσινη σημαία.

Συζητήστε με την ομάδα σας και τις άλλες ομάδες ποιο σημείο ενδιαφέροντος θα επιλέξει η κάθε ομάδα για να οδηγήσει μέσω αυτού την κυπριακή αποστολή στο Σχολείο μας (Έχετε ήδη συγκεντρώσει τους χώρους ενδιαφέροντος στο ηλεκτρονικό σας σημειωματάριο και στο νοητικό σας χάρτη).

Όταν αποφασίσετε τοποθετήστε από το menu τη μαύρη πινέζα στη διεύθυνση του σημείου ενδιαφέροντος.

Στο πλαίσιο κειμένου της πινέζας γράψτεσημαντικά πληροφοριακά στοιχεία για το σημείο ενδιαφέροντος.

Κάντε κλικ στην πράσινη σημαία του σημείου αφετηρίας και με κλικ σε ευθείες γραμμές εντός των δρόμων οδηγήστε την κυπριακή αποστολή στο σημείο ενδιαφέροντος.

Τοποθετώντας τον ποντίκι σας σε κάθε σημείο της διαδρομής έχετε τη δυνατότητα να βλέπετε το μήκος της απόστασης που διανύθηκε σε km.

(Η συγκεκριμένη δυνατότητα θα σας φανεί χρήσιμη για να είστε πιο αναλυτικοί στις οδηγίες σας).

Με τον ίδιο τρόπο, οδηγήστε την κυπριακή αποστολή χαράσσοντας την πορεία στο χάρτη από το σημείο ενδιαφέροντος στο σχολείο μας.

Αποθηκεύστε τον χάρτη σας.

2η Δραστηριότητα (Αναλυτικές Οδηγίες)

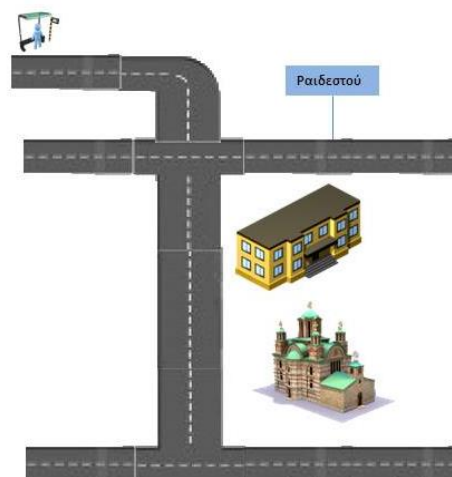
Με βάση τη συγκεκριμένη διαδρομή που δημιουργήσατε και τη βοήθεια των στοιχείων που έχετε συλλέξει (χαρακτηριστικά οδηγιών, πληροφορίες για τα σημεία ενδιαφέροντος, αποστάσεις) δημιουργήστε ένα κείμενο με σαφείς και αναλυτικές οδηγίες για τον τρόπο μετάβασης της κυπριακής αποστολής στο Σχολείο μας δια μέσου του σημείου ενδιαφέροντος που επιλέξατε.

Επισυνάψτε τον χάρτη με τη διαδρομή και το κείμενο των οδηγιών σε ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για να σταλεί στην κυπριακή αποστολή.

3η Δραστηριότητα (Παιχνίδι)

Ανοίξτε μια κενή διαφάνεια στο πρόγραμμα παρουσιάσεων PowerPoint.

Από τον υποφάκελο «Εικόνες» που βρίσκεται μέσα στο φάκελο της ομάδας σας κάνετε εισαγωγή στο λογισμικό των κατάλληλων τμημάτων δρόμων και των κτιρίων που επιθυμείτε, ώστε να δημιουργήσετε την απεικόνιση της περιοχής του Σχολείου σας ή κάποιας άλλης πραγματικής ή φανταστικής περιοχής.

Μπορείτε να αναζητήσετε στο διαδίκτυο κι άλλες εικόνες για να συμπληρώσετε με τον καλύτερο τρόπο τη γειτονιά σας.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το διδακτικό σενάριο «Διαδρομές στην πόλη μου» δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές και τον εκπαιδευτικό να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και σε άλλα διδακτικά αντικείμενα στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης.

Το διδακτικό σενάριο μπορεί να αποτελέσει αφορμή για να ασχοληθούν εκτενέστερα οι μαθητές με την τοπική ιστορία και να γνωρίσουν καλύτερα την πόλη τους. Οι δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές θα πρέπει να ανακαλύψουν και να παρουσιάσουν στους επισκέπτες τους σημαντικά μνημεία ή χώρους πολιτισμού της περιοχής τους δίνουν την ευκαιρία και για μια άμεση γνωριμία με τους χώρους αυτούς με την πραγματοποίηση επισκέψεων και οργανωμένων περιηγήσεων. Η γνωριμία με τον τόπο μπορεί να περιλαμβάνει ακόμη φωτογραφίες και βιντεοσκοπήσεις και τέλος μια ολοκληρωμένη παρουσίαση στο περιβάλλον του Λογισμικού Παρουσιάσεων σε μια πιο ολοκληρωμένη μορφή που θα ξεφεύγει από το πλαίσιο της απλής πληροφόρησης. Η συλλογή, η οργάνωση, η παρουσίαση των πληροφοριών και των ιστορικών στοιχείων που αφορούν φορτισμένους ιστορικά τόπους ανοίγει παράθυρο για τους μαθητές στην ιστορική γνώση του παρελθόντος.

Σημαντική αξία για το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία έχει και η συνεργασία που θα αναπτυχθεί μεταξύ του σχολείου και των τοπικών φορέων και οργανώσεων (δήμος, πολιτιστικοί σύλλογοι, σύλλογος γονέων και κηδεμόνων κ.λπ.) στο πλαίσιο της υλοποίησης του διδακτικού σεναρίου.

Στο διδακτικό αντικείμενο της Γεωγραφίας οι μαθητές γνωρίζουν την έννοια του υπομνήματος, γνωρίζουν διαφορετικά είδη χαρτών και συνειδητοποιούν την αξία τους ως πηγές πληροφόρησης. Κατανοούν ότι υπάρχουν κι άλλες πηγές πληροφόρησης (χάρτες, φωτογραφίες) πέρα από το γραπτό και προφορικό λόγο και κατασκευάζουν τους δικούς τους πραγματικούς ή φανταστικούς χάρτες στο αντικείμενο της Αισθητικής Αγωγής.

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.runningmap.com> και στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού χάρτη στο οποίο εργάζονται, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν τις μετρήσεις των αποστάσεων όχι μόνο για το κείμενο των

οδηγιών που θα συντάξουν, αλλά και για να ασκηθούν στο διδακτικό αντικείμενο των Μαθηματικών. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να ζητείται από τους μαθητές:

- καταγράψουν το μήκος του κάθε δρόμου που θα ακολουθήσει η κυπριακή αντιπροσωπεία·
- να υπολογίσουν το συνολικό μήκος της απόστασης από την αφετηρία μέχρι το σχολείο·
- να υπολογίσουν επί μέρους αποστάσεις μέχρι κάποια συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος·
- να μετατρέψουν σε μεγαλύτερες ή μικρότερες μονάδες μήκους τη συνολική απόσταση που θα διανύσει η κυπριακή αντιπροσωπεία·
- να ελέγξουν το χρόνο που θα χρειαστεί για να διανύσει τη ίδια απόσταση η αντιπροσωπεία αν χρησιμοποιήσει κάποιο όχημα·
- να υπολογίσουν κάνοντας πράξεις τη διαφορά του χρόνου, αν διανύσει κάποιος την απόσταση πεζός ή εποχούμενος.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο τρόπος με τον οποίο έγινε η εισαγωγή στο θέμα φαίνεται ότι ήταν επιτυχημένος, καθώς κέντρισε το ενδιαφέρον των μαθητών και προκάλεσε τη συμμετοχή τους. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι μαθητές μέχρι το τέλος του σεναρίου ρωτούσαν αν θα μας επισκεφθούν οι φίλοι τους από την Κύπρο.

Επειδή η μεγάλη πλειοψηφία των μαθητών δεν έχει αναπτύξει ακόμα την ικανότητα να γράφει γρήγορα στον Κειμενογράφο, προτιμήθηκε οι σημειώσεις τους να γράφονται στο χαρτί παρά στο Ηλεκτρονικό Σημειωματάριο, καθώς με τον τρόπο αυτόν υπήρχε εξοικονόμηση χρόνου. Αντίθετα, προτιμήθηκαν τα ηλεκτρονικά Φύλλα Δραστηριοτήτων αντί τα εκτυπωμένα, γιατί με αυτόν τον τρόπο γίνονταν πιο γρήγορα οι υπερσυνδέσεις.

Πρόβλημα προκλήθηκε επειδή ο Η/Υ «κολλούσε». Η κατάργησή του έφερε περισσότερους μαθητές στις υπόλοιπες ομάδες, γεγονός που δεν δημιούργησε

προβλήματα συνεργασίας, αλλά προβλήματα χρόνου, τάξης, λειτουργικότητας, λόγω της διαρρύθμισης του σχολικού εργαστηρίου. Η τοποθέτηση των Η/Υ σε σειρά περιμετρικά του εργαστηρίου δεν αφήνει περιθώριο σε περισσότερους από 3-4 μαθητές να καθίσουν γύρω από έναν υπολογιστή. Σαφώς και θα ήταν προτιμότερο οι Η/Υ να διέθεταν ασύρματο δίκτυο και να ήταν τοποθετημένοι κεντρικά της αίθουσας σε ομάδες εργασίας, όπου οι μαθητές θα είχαν τη δυνατότητα να εργαστούν γύρω από τον Η/Υ.

Στη δραστηριότητα κατά την οποία οι μαθητές συμπληρώνουν τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη με λέξεις από τον πίνακα οδηγιών εύρεσης του ξενοδοχείου είναι προτιμότερο ο εκπαιδευτικός να καθοδηγήσει τους μαθητές αντί να γράφουν τις κατάλληλες λέξεις μέσα στα πεδία στο περιβάλλον του λογισμικού Εννοιολογικής Χαρτογράφησης να τις αντιγράψουν και να τις επικολλούν.

Οι μαθητές κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου συνεργάστηκαν αρμονικά. Οι στόχοι του σεναρίου φάνηκε ότι επιτεύχθηκαν, καθώς οι μαθητές κατάφεραν να παράγουν αξιόλογα κείμενα οδηγιών προσανατολισμού, γνώρισαν καλύτερα την περιοχή τους, αλλά και εξοικειώθηκαν με λογισμικά που αγνοούσαν τη χρήση και τη χρησιμότητά τους (ηλεκτρονικοί χάρτες).

Χρονικά το σενάριο κινήθηκε μέσα στα πλαίσια της αρχικής πρότασης διδασκαλίας, καθώς το γεγονός ότι χρειάστηκαν λιγότερες ώρες στην εφαρμογή οφείλεται στο ότι παραλείφθηκαν κάποιες δραστηριότητες.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλβανούδη, Ζ., Σ. Γρόσδος, Γ. Καλέτος, Ε. Ντάγιου & Α. Χαραλαμπόπουλος. 2000. *Γλωσσικές δραστηριότητες για το δημοτικό σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Ιορδανίδου, Α. & Α. Φτερνιάτη. 2000. *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πατάκης.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας,

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

[15.11.2010].

Μικρόπουλος, Τ. 2006. *Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ματσαγγούρας, Η. 1987. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση: θεωρία και πράξη στη διδασκαλία κατά ομάδες*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. 2001. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ράπτης, Α. & Α. Ράπτη. 2007. *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας, ολική προσέγγιση*. Αθήνα.